

Anskaffelsesforum

Hvordan tilrettelegge for små og mellomstore bedrifter og spesialkompetanse inn i Kirkeløftet

Tanja Huse-Fagerlie, KSA

Tel: 99085889

E-post: thf@ks.no

KS Anskaffelsesforum (KSA)

Formål:

Sikre høy anskaffelsesfaglig kompetanse i kommunal sektor

Hjelpe kommunene å utnytte handlingsrommet i anskaffelser som et strategisk virkemiddel

Vise hvordan anskaffelser kan brukes som et strategisk, politisk verktøy for å fremme samfunnsmessige hensyn og mål

Anskaffelsesprosessen

Strategier/Føringer

Kommuneplanen

Næringsstrategien

Innkjøpsstrategien

Kirkeløftets strategiske mål

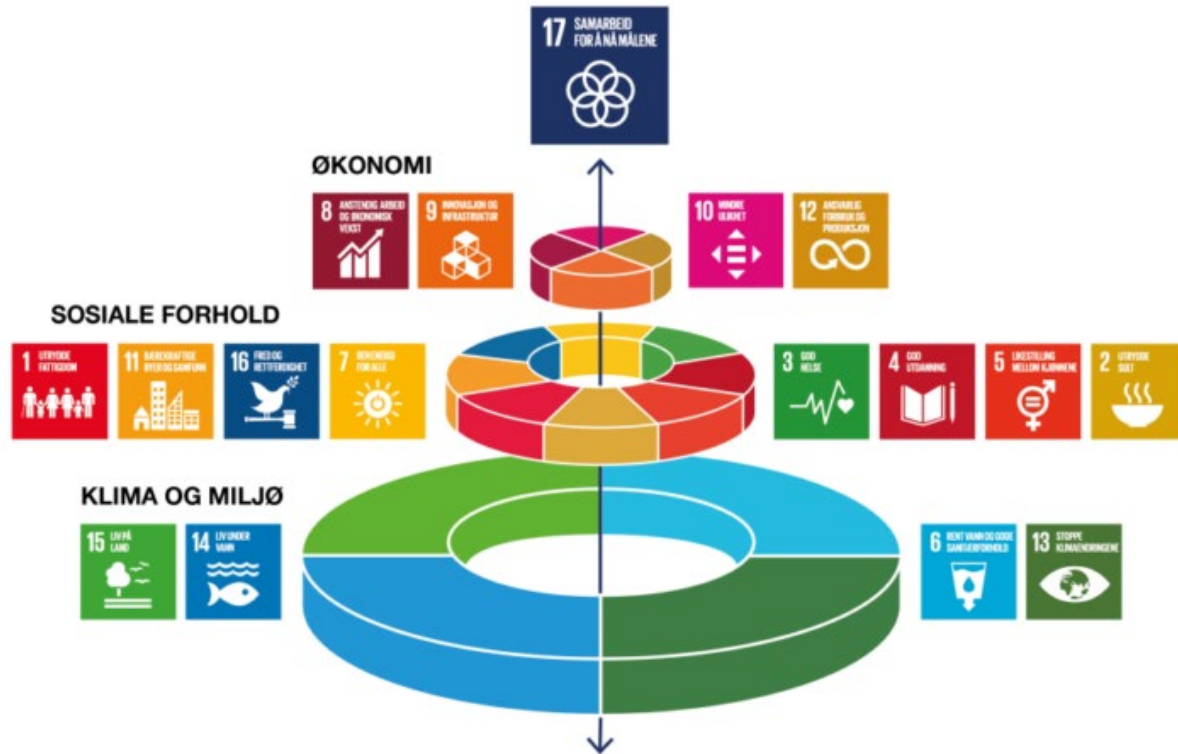
Planlegging

Konkurrans

Oppfølging

Strategiske nasjonale føringer

FN Bærekraftsmål

Norgesmodellen

Hurdalsplattformen slår fast at Regjeringen vil utarbeide en Norgesmodell med nasjonale seriøsitetskrav for alle offentlige anskaffelser.

Lov og forskriftskrav som skal fremme et seriøst arbeidsliv, herunder bekjempe arbeidslivskriminalitet og motvirke sosial dumping.

FN Bærekraftsmål: Sosiale forhold

Norgesmodellen per. 1. januar 2024

Krav i bygge- og anleggskontrakter og renholdskontrakter:

- **Forskrift om offentlige anskaffelser:**
 - Krav til begrensning av antall ledd i leverandørkjeden
 - **Ny § 8 -12 a og 19-5 - Krav om betaling av lønn via bank**
- **Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår mv. i offentlige kontrakter**
 - 5a) Krav til lønns- og arbeidsvilkår
 - Også tjenestekontrakter generelt
 - **5b) Krav om obligatorisk tjenstepensjon (OTP)**
 - **5c) Krav til HMS-kort**
 - **5d) Krav om kontraktsvilkår om informasjonsplikt og språkferdigheter**
 - Bare bygge- og anleggskontrakter
- **Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter**
 - Krav til bruk av lærlinger (**foreslått skjerpet krav**)
 - Også tjenestekontrakter generelt.

FN Bærekraftsmål: Sosiale forhold

Forslag til skjerpet krav i § 6 første ledd: Lærlinger

- **Dagens:** *Oppdragsgiver skal i sine kontrakter stille krav om at leverandører er tilknyttet en lærlingordning, og at en eller flere lærlinger deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten.*
- **Forslag:** *Oppdragsgiver skal i sine kontrakter stille krav om at leverandører er tilknyttet en lærlingordning, og at minst ti prosent og alltid minst en person, av de som deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten skal være en lærling.*

Hva innebærer det skjerpede lærling-kravet?

- **Minst 10 % innenfor lærlinger innenfor alle fag**
 - *hovedleverandør og underleverandører må ha lærlinger*
 - *Begrensning av leverandørkretsen*
- **En lærling skal alltid delta i arbeidet**
 - *Ytterligere skjerpelse og vil føre til mye høyere prosentandel*
 - *Rammeavtaler på håndverkertjenester*
 - *Oppdraget må utføres av min. EN fagarbeider + 1 lærling? (fordyrende!)*

NB! Kravet vil fort bli en standard, selv om oppdragsgiver skal foreta en forholdsmessighetsvurdering etter bestemmelsen. Vanskelig å foreta en slik forholdsmessighetsvurderingen innenfor hvert enkelt fag.

FN Bærekraftsmål: Miljø- og Klima

Minimum 30% vekting av miljø eller klima i OA

- Unntak fra regelen? Dette er en type anskaffelse med så tydelige, absolutte krav som MÅ legges i kravspesifikasjonen at de kanskje kan unntas kravet?
- Tilbud må godkjennes av Biskop/Riksantikvar før kåring av vinner
 - Nordmøre tingrett – Dom - TNOMO-2017-61318
- Se anskaffelser.no og Miljø- og Klimaveiviseren deres, spesielt vedlegg 5
- Se også [Anskaffelsesprisen 2023](#) som gikk til UiB – Sirkulærøkonomi

KSA Forslag:

Eget seminar for utarbeidelse av balanserte og gode tildelingskriterier for denne type kjøp

Konkurranseloven § 10: Hva er ulovlig samarbeid?

- Samarbeid mellom foretak som har til formål eller virkning å begrense konkurransen er forbudt (§10)
- Formålsovertredelser (Den mest alvorlig overtredelsen):
 - Markedsdeling – områder og kunder
 - Prissamarbeid
 - Utveksling av konkurransesensitiv informasjon

Fire hovedtyper anbudssamarbeid

Fiktive bud (Cover bidding)

- Gir inntrykk av at det er konkurranse, men aktørene har blitt enige om hvem som skal vinne
- Aktører som leverer fiktive bud, tilbyr høyere priser eller uakseptable betingelser

Unnlatelse av å gi bud (Bid suppression)

- Avstår fra å levere bud, eller trekker budet tidlig i prosessen

Anbudsrotasjon (Bid rotation)

- Langsiktig strategi for anbudssamarbeid (flere år/gjentatte konkurranser)
- Foretakene vinner «etter tur», mens øvrige foretak leverer fiktive bud, eller avstår fra å levere bud

Markedsdeling

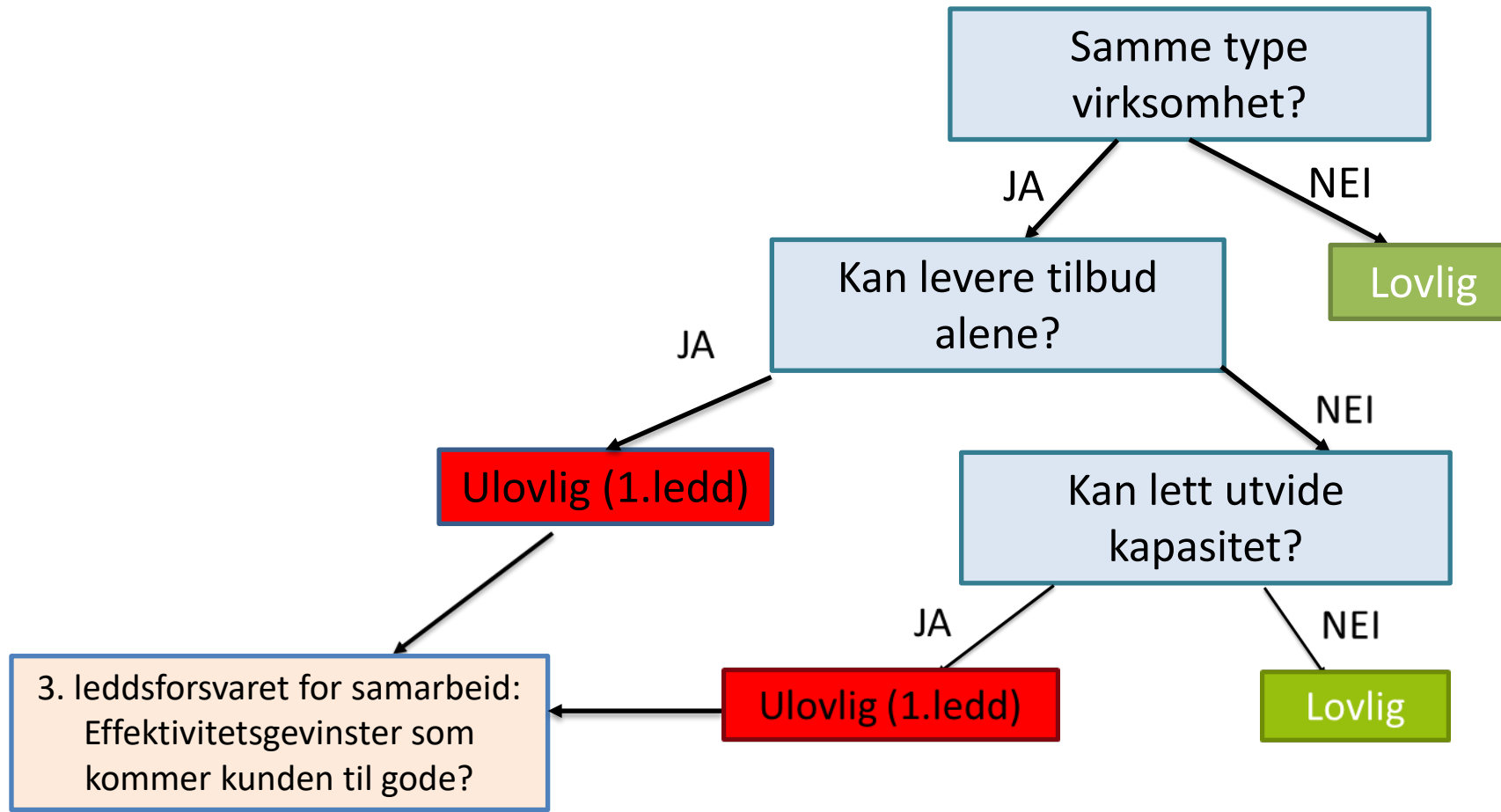
- Fordeling av kunder/kundegrupper eller geografiske områder mellom konkurrenter. Foretak avstår fra å levere bud i «konkurrentens område» eller til «konkurrentens kunder», eller leverer fiktive bud for å gi inntrykk av konkurranse.

KSA anbefaler våre medlemmer:
Varsle Konkurransetilsynet for å opprette sak og utrede mistanke

Kan selskapene levere felles tilbud?

Spørsmål som bør stilles

Effektivitetsforsvaret for samarbeid

- Selv om samarbeidet er forbudt i utgangspunktet (i enkelte ledd), kan det likevel være lovlig (§ 10, 3. ledd)
- Effektivitetsforsvar for samarbeid
 1. Samarbeidet gir effektivitetsgevinster
 2. ... som kommer forbrukerne til gode og
 3. ... som kan ikke oppnås på annen måte
 4. ... og samarbeidet må ikke føre til at konkurransen elimineres

Sentralt spørsmål:
Vil dette samarbeidet gi
effektivitetsgevinster som kommer
oppdragsgiver til gode?

Praktiske råd for inngåelse av nye rammeavtaler

- Samlet forventet omfang og maksimalt uttak må fastsettes
 - Kan fastsettes i en pengeverdi eller i en mengde varer/tjenester
 - Angivelsen av forventet omfang og maksimalt uttak angis i kunngjøringen
- Ikke gjør avtalen eksklusiv
 - For eksempel at store avrop vil bli gjort gjenstand for egne konkurranser
 - Legg inn handlingsrom for lokale, mindre kontrakter
- Legg inn rett til å si opp avtalen erstatningsfritt når maksimalt uttak er nådd

Dynamisk innkjøpsordning (DIO)

- Brukes for å anskaffe varer og/eller tjenester som ikke trenger spesialtilpasninger, for eksempel hyllevarer
- Er en fullt ut elektronisk prosess, all kommunikasjon skal skje ved bruk av elektroniske hjelpemidler
- Kan kategoriseres etter objektive kriterier knyttet til ytelsen
- Er en to-trinnsprosedyre etter del III (over terskel) og kunngjøres som begrenset anbudskonkurranse
 - • Trinn 1 – etablering av ordningen og kvalifisering av leverandører
 - • Trinn 2 – konkurranser under ordningen

DIO vs Rammeavtale

DIO	Rammeavtale
Enkelt å etablere fordi alle som er kvalifisert, tas opp	Mer omfattende tilbudsprosess
Rask tilgang på mange tilbud	Begrenset antall leverandører
Sikrer konkurranse så lenge ordningen varer	Eksklusiv rett til en eller få leverandører
Nye leverandører, også nyetablerte, kan tas opp så lenge ordningen varer	Låst til en eller få leverandører i kontraktperioden
Ubegrenset varighet	Tidsbegrenset
Prisen fastsettes for hvert avrop og vil følge utviklingen i markedet	Prisen fastsettes når kontrakten inngås

Hvordan posisjonere seg før konkurransene som nå kommer?

- Delta på denne type seminar som i dag
- Tilby å øke bestillerkompetansen om din bransje
 - Dialogaktiviteter
- Forberede dere på å levere det optimale tilbud
 - Forstår dere situasjonen BAK behovet?
 - Har dere nødvendig kompetanse?
 - Trenger dere å tilknytte mer kompetanse – uten å bryte konkurranseloven

Planlegging

Konkurranses

Oppfølging